

ALGILANAN İSTİHDAM ENGELİNDE GİRİŞİMCİLİK NİYETİ: ERZURUM İLİNDE BİR ARAŞTIRMA¹

Metin Çokgez

e-mail:

cokgezmetin25@gmail.com

Yüksek Lisans Öğrencisi, Iğdır
Üniversitesi, İktisadi Ve İdari
Bilimler Fakültesi

Ercan İnce

e-mail:

ercan.ince@igdir.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi, Iğdır Üniversitesi,
İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi

DOI: 10.5281/zenodo.18099633

Makale Türü: Araştırma

Geliş Tarihi: 01.09.2025

Kabul Tarihi: 29.12.2025

Bu makaleye atıfta bulunmak için:
Çokgez, M. ve İnce E. (2025). Algılanan
istihdam engelinde girişimcilik niyeti:
Erzurum ilinde bir araştırma. *ETÜ
Sentez İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*.
16, 185-207.

Öz: Mevcut çalışmada algılanan istihdam engellerinin bireylerin girişimcilik niyetleri üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Araştırmanın örneklemini Erzurum ilinde yaşayan ve girişimciliğe ilgi duyan 400 özel sektör çalışanı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada, algılanan istihdam engelleri üç ana başlık altında sınıflandırılmıştır. Bu başlıklar mental engeller, fiziksel engeller ve kişisel denge engelleridir. Bununla birlikte, girişimcilik niyeti ise girişimcilik niyeti, kişisel arzu ve subjektif normlar olmak üzere üç alt boyutta incelenmiştir. Algılanan istihdam engellerinin girişimcilik niyeti üzerindeki etkisini değerlendirmek için yapısal eşitlik modeli (YEM) kullanılmıştır. Çalışma kapsamında elde edilen veriler SPSS ve AMOS istatistik programları ile analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, algılanan istihdam engelleri ile girişimcilik niyeti arasında negatif bir ilişki vardır. Algılanan istihdam engelleri arttıkça girişimcilik niyeti azalmaktadır. Araştırmanın sonuçlarına göre katılımcıların girişimcilik niyetleri ve istihdam engelleri algılarının yaş, cinsiyet ve eğitim düzeyi gibi demografik değişkenlere göre farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Cinsiyet açısından ele alındığında kadınların girişimcilik niyetlerinin erkeklere göre daha düşük olduğu görülmüştür. Yaş açısından ele alındığında ise, özellikle genç bireylerde diğer yaş gruplarına göre girişimcilik niyetinin daha yüksek olduğu görülmüş, bu yaş grubundaki bireylerin yenilikçi ve risk almaya daha açık oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Eğitim durumu değişkeni ele alındığında eğitim düzeyi arttıkça bireylerin girişimcilik niyetlerinin arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, istihdam, algılanan istihdam engelleri, girişimcilik niyeti, yapısal eşitlik modeli

¹ Bu makale, Iğdır Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nde Metin Çokgez tarafından hazırlanan "Algılanan İstihdam Engellerinde Girişimcilik Niyeti: Erzurum İli Hizmet Sektöründe Bir Araştırma" başlıklı tez çalışmasından türetilmiştir.

ENTREPRENEURIAL INTENTION IN PERCEIVED EMPLOYMENT BARRIER: A RESEARCH IN ERZURUM PROVINCE[†]

Metin Çokgez

e-mail:

cokgezmetin25@gmail.com

Master's Student, Iğdır University,
Faculty of Economics and
Administrative Sciences

Ercan İnce

e-mail:

ercan.ince@igdir.edu.tr

Asst. Prof., Iğdır University, Faculty
of Economics and Administrative
Sciences

DOI : 10.5281/zenodo.18099633

Article Type : Research

Received Date: 01.09.2025

Accepted Date: 29.12.2025

To cite this article:

Çokgez, M. & İnce E. (2025).

Entrepreneurial intention in perceived
employment barrier: A research in
Erzurum province. *ETU Synthesis
Journal of Economics and
Administrative Sciences*. 16, 185-207.

Abstract: In the present study, the effect of perceived employment barriers on individuals' entrepreneurial intentions was investigated. The sample of the research consists of 400 private sector employees residing in Erzurum who have an interest in entrepreneurship. A survey method was employed as the data collection technique. In the study, perceived employment barriers were categorized under three main dimensions: mental barriers, physical barriers, and personal balance barriers. Entrepreneurial intention, on the other hand, was examined through three sub-dimensions: entrepreneurial intention itself, personal desire, and subjective norms. To assess the effect of perceived employment barriers on entrepreneurial intention, the Structural Equation Modeling (SEM) technique was utilized. The data obtained within the scope of the study were analyzed using SPSS and AMOS statistical software. According to the findings of the research, there is a negative relationship between perceived employment barriers and entrepreneurial intention. As perceived employment barriers increase, entrepreneurial intention decreases. The results also indicate that participants' entrepreneurial intentions and their perceptions of employment barriers vary significantly based on demographic variables such as age, gender, and level of education. In terms of gender, it was found that women have lower entrepreneurial intentions compared to men. With respect to age, younger individuals were observed to have higher entrepreneurial intentions than other age groups, and it was concluded that individuals in this age group are more open to innovation and risk-taking. Regarding the level of education, the study found that as educational attainment increases, so does individuals' entrepreneurial intention.

Keywords : Entrepreneurship, employment, perceived employment barriers, entrepreneurial intention, structural equation modeling

[†] This article is derived from the thesis titled 'Entrepreneurial Intention in Perceived Employment Barriers: A Study in the Service Sector in Erzurum Province,' prepared by Metin Çokgez at Iğdır University, Institute of Graduate Studies.

GİRİŞ

Girişimcilik kavramı; yeni bir ürün geliştirme, geliştirilen ürün/hizmet için yeni bir pazar yaratma ve/veya mevcut pazar olgularının geliştirilmesiyle sürdürülebilir ekonomiye katkı sağlama süreçlerini kapsamaktadır. Bu yönüyle girişimciler; geliştirdiği yeni fikirler doğrultusunda, uygun iş yapılarını kullanarak, fikirlerinin değer çıktılarına dönüşümünü sağlayan kişiler olarak ifade edilmektedir (Kaygın, 2011).

Bir bireyin iş sahibi olması istihdam olarak adlandırılır (Metin, 2004). İstihdam edilebilirlik de kişinin mevcut işinde devam etmesi ya da yeni bir iş bulma yeteneği edinebilmesidir. Algılanan istihdam edilebilirlik kavramı ise bireyin yeni bir iş edinebilme konusunda sahip olduğu fikirler bütünüdür. Algılanan istihdam engelleri, bireylerin iş bulma ya da mevcut işlerini sürdürme süreçlerinde karşılaştıklarını düşündükleri engellerdir (Kalafat, 2019).

Günümüzde girişimcilik, ekonomik büyümeye katkı sağlamakla birlikte, bireysel gelişim ve toplumsal refah açısından da büyük bir öneme sahiptir. Ancak, bireylerin girişimcilik yönünde adım atmaları, çeşitli engellerle sınırlandırılabilir. Özellikle istihdam sürecinde algılanan engeller, bireylerin girişimcilik niyetlerini ve bu alanda atacakları adımları etkileyen önemli faktörler arasında yer almaktadır. Bu çalışma, Erzurum'da algılanan istihdam engellerinin mental, fiziksel ve kişisel denge boyutları çerçevesinde ele alınmasını ve bu engellerin girişimcilik niyeti üzerindeki etkilerinin analiz edilmesini amaçlamaktadır. Çalışmanın bulgularının, girişimcilik engellerinin anlaşılmasına katkı sağlayacağı ve bölgedeki girişimcilik faaliyetlerinin artırılması yönünde politika yapıcılara rehberlik edebileceği düşünülmektedir.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Girişimcilik ve Girişimci Kavramı

Girişimcilik kavramı ilk kez 18. yüzyılda kullanılmaya başlanmış olup girişimcilik kelimesinin tanımı günümüzde de geçerliliğini korumaktadır (Holden, 2016). Girişimci kavramı ilk kez İrlanda'lı ekonomist Richard Cantillon tarafından ortaya konulmuş ve bu kavram, “fırsatları önceden görebilen ve risk alabilen kişi” olarak tanımlanmıştır (Marangoz, 2012). Girişimcilik kavramı Fransızca bir kelime olan “entreprendre” kelimesinden türetilmiş olup; “bir şey yapmak ve üretmek” anlamına gelmektedir (Bildirici ve Loş, 2013).

Girişimcilik kavramına ait tanımların yıllara göre farklılık gösterdiği görülmektedir (Dollinger, 2008). İşletme ve iktisat alanlarında girişimcilik tanımları incelendiğinde girişimcilik eyleminin üç temel özelliği olduğu görülmektedir. Bu özellikler yenilik yapabilme kabiliyeti, yönetme yeteneği ve girişimcinin risk alabilme potansiyelidir. Girişimcilik kavramı, yeni bir ürün bulmak ve bu ürünü geliştirmek; topluma hizmet sunmak ve sunulan bu hizmeti kabul ettirmek; geliştirilen ürün veya hizmet için yeni bir pazar yaratmak veya var olan bir pazarı geliştirerek sürdürülebilir hale getirmek ve yenilik amacıyla bir organizasyon yapısı oluşturmak olarak da tanımlanabilmektedir (Dollinger, 2008).

Girişimciliğin önemi bireysel, ekonomik ve sosyal gelişmişlikteki somut katkılardan kaynaklanmaktadır. Bireysel açıdan değerlendirildiğinde ise girişimcilik, Maslow'un ihtiyaçlar

hijerarşisinde en üst basamakta yer alan kendini gerçekleştirme, işinde başarılı olma duygusu, ekonomik ve finansal açıdan gelir elde etme, bağımsız çalışabilme ve saygınlık görme arzusu gibi motivasyonel nedenlerden dolayı da ortaya çıkabilmektedir (Eyel, 2018).

Girişimcilik Niyeti Kavramı

Girişimciliğin en önemli adımlarından birisini girişimciliğe karar verme aşaması oluşturmaktadır. Bu kararın en önemli belirleyicilerinden birisi girişimcilik niyetidir. Girişimcilik faaliyetlerinin gerçekleşmesinde önemli bir adım olan girişimcilik niyeti, bireyin çevresindeki fırsatların farkına vararak işletme kurmak ve girişimciliğe adım atma isteğinden kaynaklanmaktadır (Karabey, 2013). Girişimcilik niyeti olan kişinin, bağımsızlık, kariyer ve kazanç isteğinin (Sezer, 2013), yaratıcı olma ve işinde orijinallik göstermesinin (Karabulut, 2009), kişilik özelliklerinin, kişisel tutumların ve motivasyonunun (Hmieleski ve Corbett, 2006; Kalkan, 2011; Şeşen ve Basım, 2012), cinsiyetinin, önceki iş deneyiminin, aile gelirinin ve yaşının (Şeşen ve Basım, 2012; İrmış ve Barutçu, 2012) girişimcilik niyeti üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu görülmektedir.

İstihdam Kavramı

İstihdam kavramı, Türk Dil Kurumu (TDK) tarafından “bir işte kullanma” anlamında tanımlanırken; iktisadi açıdan ele alındığında emek faktörü ile birlikte diğer üretim faktörlerinin bir araya gelerek kazanç sağlamak amacıyla üretim süreçlerinin tamamlanması olarak tanımlanmaktadır (Ulusoy ve Akarsu, 2012). İstihdam kavramı eksik istihdam, tam istihdam, aşırı istihdam ve kayıt dışı istihdam olmak üzere dört farklı başlık altında incelenmektedir. Eksik istihdam, üretim faktörlerinin hepsinin kullanılmadığı ve belirli kısımların atıl olduğu durumları tanımlamak için kullanılmaktadır (Çelik, 2009).

Algılanan İstihdam Edilebilirlik Kavramı

Algılanan istihdam edilebilirlik ise bireyin yeni bir iş edinebilme konusunda sahip olduğu fikirler bütünüdür ifade etmektedir (Berntson, Sverke ve Marklund, 2006). Başka bir ifade ile algılanan istihdam edilebilirlik bireyin kendi yeteneklerine özgü iş bulma konusunda algılama kapasitesidir (Rothwell, Herbert ve Rothwell, 2008). Çalışan kişilerin işgücüne bağlı piyasalarda kendilerine uygun olan çalışma fırsatlarının varlığıyla ilgili algıları da algılanan istihdam edilebilirlik olarak adlandırılmaktadır (Van den Broeck, vd., 2014). Bununla birlikte algılanan istihdam edilebilirlik kavramı çalışanların sorun yaşadığı iş ortamlarını kontrol etmelerinde yardımcı olmaktadır. Çalışanlar algıladığı imkanlar doğrultusunda mevcut işinde kalma ya da yeni bir iş bulma kararı almaktadır (Berntson, Sverke ve Marklund, 2006; Berglund ve Wallinder, 2015).

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmanın Amacı ve Örneklemi

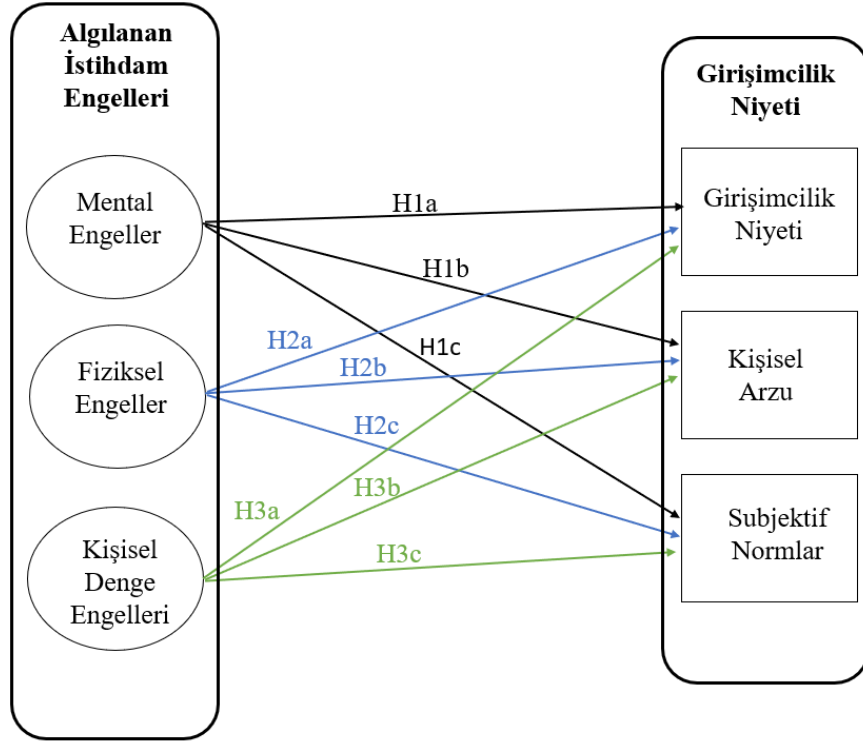
Bu çalışmanın amacı, Erzurum ilindeki girişimcilik niyetinin algılan istihdam düzeyi üzerindeki etkisinin ortaya koymaktır. Bununla birlikte çalışma, girişimcilik niyeti ve algılanan

istihdamın katılımcıların demografik özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediğini incelemeyi amaçlamaktadır.

Araştırmanın evrenini Erzurum ilinde bulunan beyaz yakalı çalışanlar oluşturmaktadır. Bu kapsamda online anket hazırlanmış olup hazırlanan anketler basit tesadüfi örneklem yöntemi ile 400 kişiye uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan algılanan istihdam engeli ölçeği Hong vd.'nin (2014) "Development of the perceived employment barrier scale (PEBS): Measuring psychological self-sufficiency." adlı çalışmasından alınmıştır. Girişimcilik niyet ölçeği ise Olufuwa'nın (2023) "A Quantitative Study on The Influence of Employment Barriers on Entrepreneurial Intentions in Nigeria and the United States of America" adlı çalışmasından alınmıştır. Araştırmanın evrenini yeterli seviyede temsil edebilecek örneklem büyüklüğü, farklı yöntemler kullanılarak hesaplanabilmektedir. Bu hesaplama yöntemlerden birisine göre, bir milyon ve üzerindeki ana kütleye sahip bir araştırma evreni 384 veri ile %95 güven aralığında temsil edilebilmektedir (Malhotra, 2020). Bu bağlamda Erzurum ilinden elde edilen verilerin yeterli örneklem büyüklüğüne sahip olduğu söylenebilir.

Araştırma Modeli ve Hipotezleri

Araştırma kapsamında ele alınan değişkenlerin arasındaki ilişkileri ölçmek için yapısal eşitlik modeli (YEM) kullanılmıştır. Araştırma kapsamında oluşturulan model Şekil 1'de verilmiştir. Model kapsamında algılanan istihdam engelleri mental, fiziksel ve kişisel denge engelleri olarak 3 alt boyutta ele alınmıştır. Bununla birlikte girişimcilik niyeti ise girişimcilik niyeti, kişisel arzu ve subjektif normlar olmak üzere 3 alt boyutta incelenmiştir. Araştırmanın modeli Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1. Araştırma Modeli

Araştırmanın hipotezleri aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

H₁: Algılan istihdam engellerinden mental engeller alt boyutu girişimcilik niyeti alt boyutunu anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir.

H_{1a}: Algılanan istihdam engellerinden mental engeller alt boyutu girişimcilik niyeti alt boyutunu anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir.

H_{1b}: Algılanan istihdam engellerinden mental engeller alt boyutu girişimcilik niyeti kişisel arzu alt boyutunu anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir.

H_{1c}: Algılanan istihdam engellerinden mental engeller alt boyutu girişimcilik niyeti subjektif normlar alt boyutunu anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir.

H₂: Algılanan istihdam engellerinden fiziksel engeller boyutu girişimcilik niyetini anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir.

H_{2a}: Algılanan istihdam engellerinden fiziksel engeller alt boyutu girişimcilik niyeti alt boyutunu anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir.

H_{2b}: Algılanan istihdam engellerinden fiziksel engeller alt boyutu girişimcilik niyeti kişisel arzu alt boyutunu anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir.

H_{2c}: Algılanan istihdam engellerinden fiziksel engeller alt boyutu girişimcilik niyeti subjektif normlar alt boyutunu anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir.

H₃: Algılanan istihdam engellerinden kişisel denge engelleri alt boyutu girişimcilik niyetini anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir.

H_{3a}: Algılanan istihdam engellerinden kişisel denge engelleri alt boyutu girişimcilik niyeti alt boyutunu anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir.

H_{3b}: Algılanan istihdam engellerinden kişisel denge engelleri alt boyutu girişimcilik niyeti kişisel arzu alt boyutunu anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir.

H_{3c}: Algılanan istihdam engellerinden kişisel denge engelleri alt boyutu girişimcilik niyeti subjektif normlar alt boyutunu anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir.

H₄: Algılanan istihdam engelleri katılımcıların cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H₅: Girişimcilik niyeti katılımcıların cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H₆: Algılanan istihdam engelleri katılımcıların yaşlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H₇: Girişimcilik niyeti katılımcıların yaşlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H₈: Algılanan istihdam engelleri katılımcıların eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

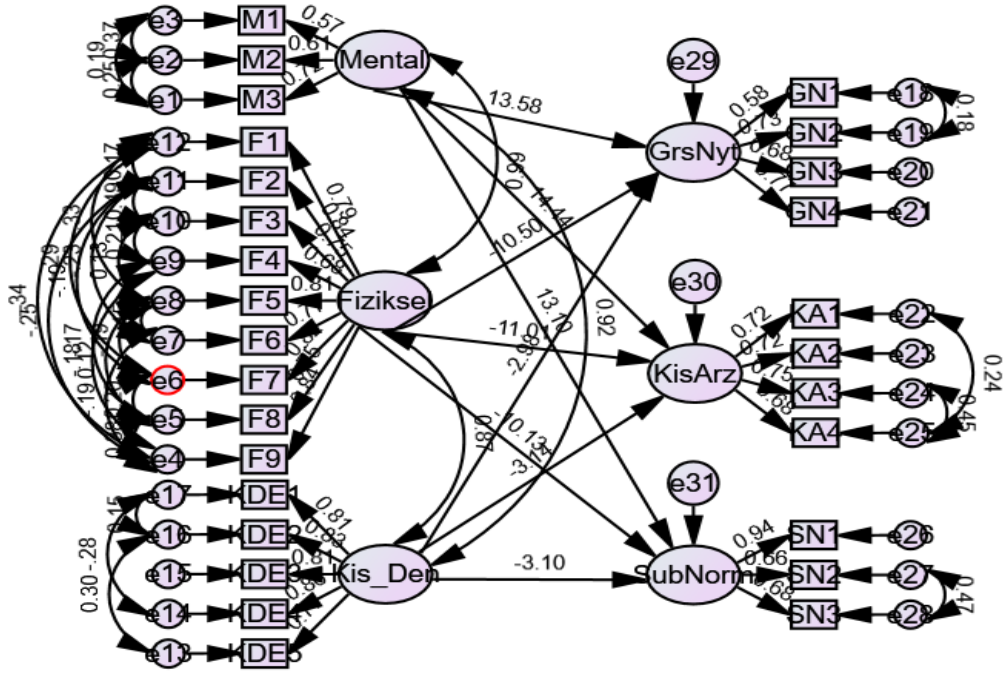
H₉: Girişimcilik niyeti katılımcıların eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H₁₀: Algılanan istihdam engelleri katılımcıların gelir durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H₁₁: Girişimcilik niyeti katılımcıların gelir durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Müşteri sadakati üzerindeki etkisinde şikâyet yönetiminin aracı etkisi bulunmaktadır

Yapısal Eşitlik Modeli

Araştırma kapsamında oluşturulan modeli test etmek amacı ile yapısal eşitlik modeli kurulmuştur. Araştırma modeline dair sonuçlar Şekil 2’de sunulmuştur.

Şekil 2. Yapısal Eşitlik Modeli

Yapısal eşitlik modeli sonucunda elde edilen uyum iyiliği ölçüleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Yapısal eşitlik modeli uyum iyiliği değerleri

Değişken	χ^2	df	χ^2/df	GFI	NFI	CFI	RMSEA
Kriter			≤ 5	$\geq .90$	$\geq .90$	$\geq .90$	$\leq .08$
Tercih	656.068	310	2.116	.898	.920	.956	.053
Faktörleri							

Analiz sonucunda modelin uyum iyiliği ölçülerinin kabul edilebilir aralıklarda olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Modelin analizi sonucunda ulaşılan regresyon değerleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Model analiz bulguları

	Analiz Yönü		Tahmin	Standart Hata	C.R.	P
GrsNyt	<---	Mental	15.430	12.021	1.284	.199
KisArz	<---	Mental	15.369	11.930	1.288	.198
SubNorm	<---	Mental	23.559	18.293	1.288	.198
GrsNyt	<---	Fiziksel	-6.943	5.422	-1.280	.200
KisArz	<---	Fiziksel	-6.823	5.381	-1.268	.205
SubNorm	<---	Fiziksel	-10.606	8.251	-1.285	.199
GrsNyt	<---	Kis_Den	-2.777	2.879	-.964	.335
KisArz	<---	Kis_Den	-2.733	2.860	-.956	.339
SubNorm	<---	Kis_Den	-4.571	4.391	-1.041	.298

Regresyon analizi sonucunda değişkenler arasında ilişkinin anlamlı olması için anlamlılık değerinin (p) 0,05 den küçük olması gerekmektedir. Analiz sonuçlarına göre değişkenler arasındaki ilişkilerin anlamlılık değerlerinin tamamı 0,05 den büyüktür. Bu durumda araştırma modeli kapsamında kurulan hipotezlerde algılanan istihdam engellerinin girişimcilik niyeti üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı görülmüştür. Yapılan korelasyon analizi ve yapısal eşitlik modellemesi sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

H₁: Algılan istihdam engellerinden mental engeller alt boyutu girişimcilik niyeti alt boyutunu anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir. (Ret)

H_{1a}: Algılanan istihdam engellerinden mental engeller alt boyutu girişimcilik niyeti alt boyutunu anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir. (Ret)

H_{1b}: Algılanan istihdam engellerinden mental engeller alt boyutu girişimcilik niyeti kişisel arzu alt boyutunu anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir. (Ret)

H_{1c}: Algılanan istihdam engellerinden mental engeller alt boyutu girişimcilik niyeti subjektif normlar alt boyutunu anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir. (Ret)

H₂: Algılanan istihdam engellerinden fiziksel engeller boyutu girişimcilik niyetini anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir. (Ret)

H_{2a}: Algılanan istihdam engellerinden fiziksel engeller alt boyutu girişimcilik niyeti alt boyutunu anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir. (Ret)

H_{2b}: Algılanan istihdam engellerinden fiziksel engeller alt boyutu girişimcilik niyeti kişisel arzu alt boyutunu anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir. (Ret)

H_{2c}: Algılanan istihdam engellerinden fiziksel engeller alt boyutu girişimcilik niyeti subjektif normlar alt boyutunu anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir. (Ret)

H₃: Algılanan istihdam engellerinden kişisel denge engelleri alt boyutu girişimcilik niyetini anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir. (Ret)

H_{3a}: Algılanan istihdam engellerinden kişisel denge engelleri alt boyutu girişimcilik niyeti alt boyutunu anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir. (Ret)

H_{3b}: Algılanan istihdam engellerinden kişisel denge engelleri alt boyutu girişimcilik niyeti kişisel arzu alt boyutunu anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir. (Ret)

H_{3c}: Algılanan istihdam engellerinden kişisel denge engelleri alt boyutu girişimcilik niyeti subjektif normlar alt boyutunu anlamlı ve negatif olarak etkilemektedir. (Ret)

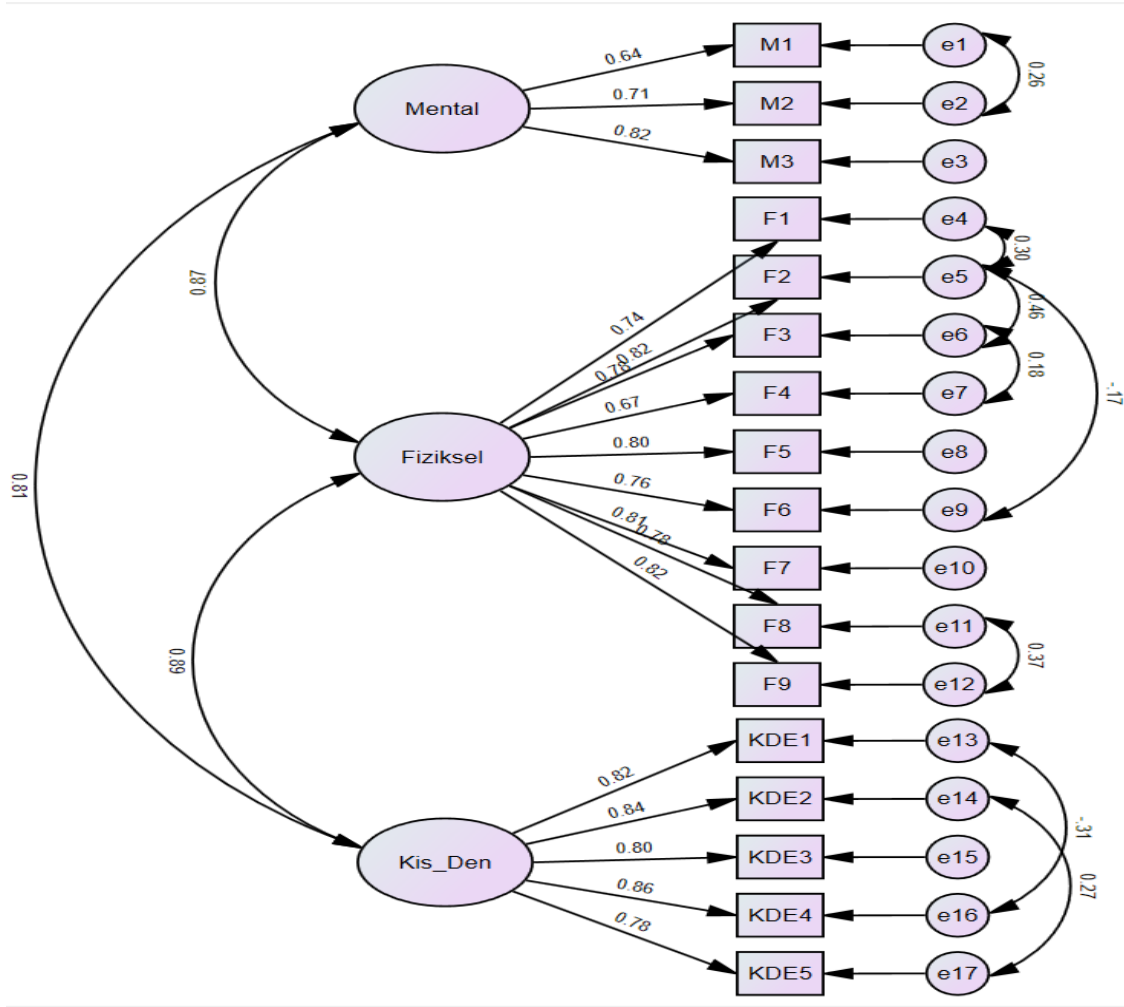
Araştırmada Kullanılan Ölçekler ve Güvenilirlik Analizi

Araştırmada kullanılan algılanan istihdam engelleri ve girişimcilik niyeti ölçeklerinin geçerlilik ve güvenilirliğini test edebilmek için açıklayıcı faktör analizi, güvenilirlik analizi ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır (Tablo 3 ve Şekil 3).

Tablo 3. Algılanan İstihdam Engelleri Ölçeği Faktör KMO ve Barlett Küresellik Testi

Kaiser-Meyer-Olkin Örnekleme Yeterliliğinin Ölçümü		,945
Bartlett'in Küresellik Testi	Yaklaşık Ki-Kare	5334,328
	df	153
	Sig.	,000

Analiz sonuçlarından elde edilen KMO değeri 0,945 dir. Bu değerin 0,7'den büyük olması elde edilen verilerin faktör analizi için uygun olduğunu ifade etmektedir. (Durmuş, Yurtkoru & Çinko, 2018). Bununla birlikte değişkenler arasında ölçülmesi arzulanan ilişkinin varlığını test etmek için Bartlett Küresellik Testi kullanılmakta ve p değerinin 0,05'den küçük olması değişkenler arasında ilişkinin olduğunu göstermektedir. (Karagöz, 2019). Bununla birlikte algılanan istihdam engelleri ölçeğinin toplam varyansın %70'ini açıkladığı tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar araştırmada kullanılan ölçeğin faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir.

Şekil 3. Algılanan İstihdam Engelleri DFA Diyagramı

Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin 3 boyutlu yapısının doğrulandığı sonucuna ulaşılmıştır. DFA sonucunda elde edilen bulgulara göre bütün faktör yükleri 0,5 değerinin üzerindedir. Bununla birlikte yapılan doğrulayıcı faktör analizine ait uyum iyiliği değerleri Tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 4. Algılanan istihdam engelleri faktörleri uyum iyiliği değerleri

Değişken	χ^2	df	χ^2/df	GFI	NFI	CFI	RMSEA
Kriter			≤ 5	$\geq .90$	$\geq .90$	$\geq .90$	$\leq .08$
Tercih Faktörleri	382,965	105	3,546	.904	.929	.948	.080

Algılanan istihdam engelleri ölçeği için elde edilen uyum iyiliği değerleri ele alındığından doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen değerlerin kabul edilebilir uyum iyiliği değerlerinin üzerinde olduğu görülmektedir. Yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Algılanan istihdam engelleri faktörleri birleşen geçerliği

	λ	λ Kare	AVE	$1 - \lambda$ Kare	CR
M1	.637	0.405		0.594	
M2	.710	0.504		0.496	
M3	.818	0.669		0.331	
F1	.741	0.549		0.451	
F2	.819	0.670		0.329	
F3	.777	0.603		0.396	
F4	.670	0.448		0.551	
F5	.796	0.633		0.366	
F6	.758	0.574		0.425	
F7	.806	0.649	0.609	0.350	0.96
F8	.779	0.606		0.393	
F9	.816	0.665		0.334	
KDE1	.821	0.674		0.326	
KDE2	.845	0.714		0.286	
KDE3	.801	0.641		0.358	
KDE4	.862	0.743		0.257	
KDE5	.776	0.602		0.398	

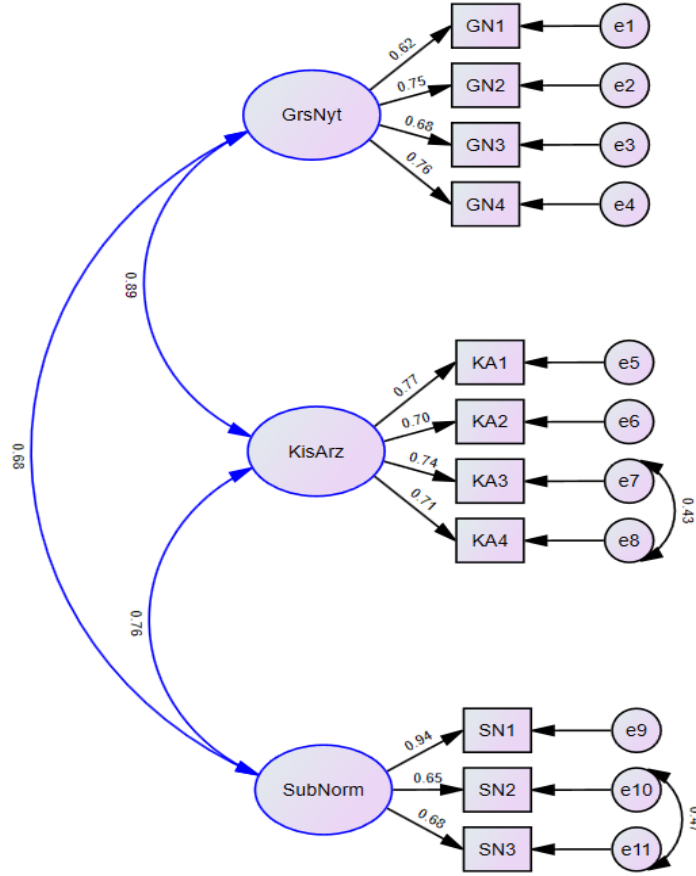
Hesaplanan ortalama açıklanan varyans ve bileşen güvenilirliği sonuçları sırası ile 0,609 ve 0,96 olarak elde edilmiştir. AVE değerinin 0,5’den büyük olması ve CR değerinin 0,7’den büyük olması analiz edilen algılanan istihdam engelleri ölçeğinin bileşen geçerliliğini sağlamakta olduğunu göstermektedir. Sonrasında araştırmada kullanılan ölçek için güvenilirlik analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda ölçek için elde edilen Cronbach alfa değerinin 0,955 olduğu görülmüştür. Bu sonuç ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir.

Tablo 6. Girişimcilik niyeti Ölçeği KMO ve Barlett Küresellik Testi

Kaiser-Meyer-Olkin Örnekleme Yeterliliğinin Ölçümü			,898
Bartlett’in Küresellik Testi	Yaklaşık Ki-Kare	2258,271	
	df	55	
	Sig.	,000	

Analiz sonuçlarından elde edilen KMO değeri 0,898’dir. Bu değerin 0,7’den büyük olması elde edilen verilerin faktör analizi için uygun olduğunu ifade etmektedir. (Durmuş, Yurtkoru ve Çinko, 2015). Bununla birlikte değişkenler arasında ölçülmesi arzulanan ilişkinin varlığını test etmek için Bartlett Küresellik Testi kullanılmakta ve p değerinin 0,05’den küçük olması değişkenler

arasında ilişkinin olduğunu göstermektedir. (Karagöz, 2019). Bununla birlikte girişimcilik niyeti ölçeğinin toplam varyansın % 69,8'ini açıkladığı tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar araştırmada kullanılan ölçeğin faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir.

Şekil 4. Girişimcilik Niyeti DFA Diyagramı

Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin 3 boyutlu yapısının doğrulandığı sonucuna ulaşılmıştır. DFA sonucunda elde edilen bulgulara göre bütün faktör yükleri 0,5 değerinin üzerindedir. Bununla birlikte yapılan doğrulayıcı faktör analizine ait uyum iyiliği değerleri Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Girişimcilik niyeti uyum iyiliği değerleri

Değişken	χ^2	df	χ^2/df	GFI	NFI	CFI	RMSEA
Kriter			≤ 5	$\geq .90$	$\geq .90$	$\geq .90$	$\leq .08$
Tercih	123.751	39	3.173	.946	.946	.962	.074
Faktörleri							

Girişimcilik niyeti ölçeği için elde edilen uyum iyiliği değerleri ele alındığından doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen değerlerin kabul edilebilir uyum iyiliği değerlerinin üzerinde

olduğu görülmektedir. Araştırma kapsamında kullanılan ölçeğin ortalama açıklanan varyans (AVE) ve bileşen güvenirliği (CR) değerleri hesaplanarak ölçeğin geçerliliği test edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular Tablo 8’de da verilmiştir.

Tablo 8. Girişimcilik niyeti bileşen geçerliği

	λ	λ Kare	AVE	1- λ Kare	CR
GN1	0.619	0.406		0.594	
GN2	0.749	0.504		0.496	
GN3	0.680	0.669		0.331	
GN4	0.758	0.549		0.451	
KA1	0.772	0.671		0.329	
KA2	0.702	0.604	0.574	0.396	0.93
KA3	0.738	0.449		0.551	
KA4	0.709	0.634		0.366	
SN1	0.936	0.575		0.425	
SN2	0.652	0.650		0.350	
SN3	0.682	0.607		0.393	

Hesaplanan ortalama açıklanan varyans ve bileşen güvenirliği sonuçları sırası ile 0,574 ve 0,93 olarak elde edilmiştir. AVE değerinin 0,5’den büyük olması ve CR değerinin 0,7’ den büyük olması analiz edilen girişimcilik niyeti ölçeğinin bileşen geçerliliğini sağlamakta olduğunu göstermektedir. Sonrasında araştırmada kullanılan ölçek için güvenirlik analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda ölçek için elde edilen Cronbach Alfa değerinin 0,897 olduğu görülmüştür. Bu sonuç ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir.

Cinsiyet Değişkeni Bağımsız Örneklem t Testi

Katılımcıların istihdam engelleri algıları ve girişimcilik niyetlerinin cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesi için bağımsız örneklem t testi gerçekleştirilmiştir. Yapılan analiz sonucunda elde edilen bulgular Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. Cinsiyet değişkeni t testi

	Varyansların Eşitliği için Levene Testi		Ortalamaların Eşitliği İçin t Testi						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-kuyruk)	Ort. Fark	Std. Hata Farklılığı	95% Güven Aralığı	
								Alt Değer	Üst Değer
Algılanan İst. Eng.	26.894	<.001	-5.272	398	<.001	-0.3164	0.06002	-0.43440	-0.19841
			-5.084	310.1	<.001	-0.3164	0.06224	-0.4387	-0.19394
Girişimcilik Niyeti	29.31	<.001	-8.245	398	<.001	-0.4641	0.0563	-0.57487	-0.35350
			-7.884	296.5	<.001	-0.4641	0.05887	-0.58005	-0.34832

Yapılan analiz sonucunda anlamlılık düzeyinin (Sig. 2 kuyruk) 0,05'ten küçük olduğu görülmüştür. Bu değerin 0,05'ten küçük olması test edilen değerlerin gruplar arasında anlamlı bir farklılık gösterdiğini ifade etmektedir. Gruplar arasındaki farklılığın kaynağının belirlenmesi için grup istatistikleri incelenmiştir. Grup istatistiklerine ait bulgular Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10. Yaş değişkeni açısından t testi sonuçları

	Cinsiyet	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata Ortalaması
Alg. İst. Eng.	Kadın	171	4.4053	.67630	.05172
	Erkek	229	4.7217	.52398	.03463
Girişimcilik Niyeti	Kadın	171	3.9886	.65169	.04984
	Erkek	229	4.4528	.47434	.03135

Tablodan görüldüğü üzere erkeklerin algılanan istihdam engelleri ölçeğine vermiş olduğu yanıtların ortalamaları ve girişimcilik niyeti ölçeğine dair vermiş oldukları yanıtların ortalamaları kadınlarınkinden yüksektir. Bu durum erkeklerin istihdam engelleri ağlarının ve girişimcilik niyetlerin kadınlardan daha fazla olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda H4 ve H5 hipotezi kabul edilmiştir.

H₄: Algılanan istihdam engelleri katılımcıların cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. (Kabul)

H₅: Girişimcilik niyeti katılımcıların cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. (Kabul)

Yaş Değişkenine Ait Anova Testi

Katılımcıların istihdam engelleri algıları ve girişimcilik niyetlerinin yaşlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesi için anova testi gerçekleştirilmiştir. Yapılan analiz sonucunda elde edilen bulgular Tablo 11'de sunulmuştur.

Tablo 11. Yaş değişkeni açısından anova testi

Boyut	(I) Yaş	(J) Yaş	Ortalama Farkı (I-J)	Std. Hata	Sig.	95% Güven Aralığı Alt Değer	Üst Değer
Algılanan İstihdam Engelleri	18-22	23-38	.12773	.06164	.113	-.0205	.2760
		39 ve üzeri	.36002*	.11455	.007	.0806	.6395
	23-38	18-22	-.12773	.06164	.113	-.2760	.0205
		39 ve üzeri	.23229	.11113	.116	-.0395	.5040
	39 ve üzeri	18-22	-.36002*	.11455	.007	-.6395	-.0806
		23-38	-.23229	.11113	.116	-.5040	.0395
Girişimcilik Niyeti	18-22	23-38	-.15346	.06765	.072	-.3166	.0097
		39 ve üzeri	.35177*	.11990	.013	.0601	.6434
	23-38	18-22	.15346	.06765	.072	-.0097	.3166
		39 ve üzeri	.50522*	.10943	<.001	.2372	.7733
	39 ve üzeri	18-22	-.35177*	.11990	.013	-.6434	-.0601
		23-38	-.50522*	.10943	<.001	-.7733	-.2372

*Ortalama farkı 0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Anova analizinde anlamlılık (Sig.) değerinin 0,05'ten küçük olması test edilen değerlerin yaş grupları arasında anlamlı bir farklılık gösterdiğini ifade etmektedir. Ortalama farkı sütunundaki değerler ise farklılıklara ait değerleri ifade etmektedir. Yapılan anova analizi sonuçlarına göre, istihdam engelleri algısı 18-22 yaş aralığındaki bireyler için 39 ve üzeri yaştaki bireylere göre daha fazladır. İstihdam engelleri algısı için diğer gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bununla birlikte, 18-22 yaş aralığındaki katılımcıların ve 23-38 yaş aralığındaki bireylerin girişimcilik niyetleri 39 ve üzeri yaştaki bireylerden daha fazladır. 18-22 yaş aralığındaki katılımcılar ve 23-38 yaş aralığındaki bireylerin girişimcilik niyetleri arasında ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu bağlamda H6 ve H7 hipotezi kabul edilmiştir.

H₆: Algılanan istihdam engelleri katılımcıların yaşlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. (Kabul)

H₇: Girişimcilik niyeti katılımcıların yaşlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. (Kabul)

Eğitim Durumu Değişkenine Ait Anova Testi

Katılımcıların istihdam engelleri algıları ve girişimcilik niyetlerinin eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesi için anova testi gerçekleştirilmiştir. Yapılan analiz sonucunda elde edilen bulgular Tablo 12'de sunulmuştur.

Tablo 12. Eğitim değişkenine ait anova testi sonuçları

Boyut	(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	Ortalama Farkı (I-J)	Std. Hata	Sig.	95% Güven Aralığı Alt Değer	Üst Değer
Algılanan İstihdam Engelleri	Lise ve altı	Üniversite	.10510	.08945	.567	-.1133	.3235
		Lisansüstü	.17438	.12541	.425	-.1314	.4802
	Üniversite	Lise ve altı	-.10510	.08945	.567	-.3235	.1133
		Lisansüstü	.06927	.10104	.872	-.1810	.3195
	Lisansüstü	Lise ve altı	-.17438	.12541	.425	-.4802	.1314
		Üniversite	-.06927	.10104	.872	-.3195	.1810
Girişimcilik Niyeti	Lise ve altı	Üniversite	-.34580*	.10677	.006	-.6074	-.0842
		Lisansüstü	-.39022*	.14646	.027	-.7469	-.0336
	Üniversite	Lise ve altı	.34580*	.10677	.006	.0842	.6074
		Lisansüstü	-.04441	.10957	.969	-.3167	.2279
	Lisansüstü	Lise ve altı	.39022*	.14646	.027	.0336	.7469
		Üniversite	.04441	.10957	.969	-.2279	.3167

*Ortalama farkı 0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Anova analizinde anlamlılık (Sig.) değerinin 0,05'ten küçük olması test edilen değerlerin yaş grupları arasında anlamlı bir farklılık gösterdiğini ifade etmektedir. Ortalama farkı sütunundaki değerler ise farklılıklara ait değerleri ifade etmektedir. Yapılan anova analizi sonuçlarına göre, istihdam engelleri algısı eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Bununla birlikte, üniversite ve lisansüstü mezunu olan katılımcıların girişimcilik niyetleri lise ve altı eğitim düzeyine sahip olan katılımcılardan daha fazladır. Üniversite mezunu katılımcılar ve lisansüstü

mezunu katılımcıların girişimcilik niyetleri arasında ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu bağlamda H8 hipotezi reddedilirken H9 hipotezi kabul edilmiştir.

H₈: Algılanan istihdam engelleri katılımcıların eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. (Ret)

H₉: Girişimcilik niyeti katılımcıların eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. (Kabul)

Gelir Durumu Değişkenine Ait Anova Testi

Katılımcıların istihdam engelleri algıları ve girişimcilik niyetlerinin gelir durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesi için anova testi gerçekleştirilmiştir. Yapılan analiz sonucunda elde edilen bulgular Tablo 13’de sunulmuştur.

Tablo 13. Gelir değişkenine ait anova testi sonuçları

Boyut	(I) Gelir Durumu	(J) Gelir Durumu	Ortalama Farkı (I-J)	Std. Hata	Sig.	95% Güven Aralığı	
						Alt Değer	Üst Değer
Algılanan İstihdam Engelleri	0-17.000 TL	17.001 - 39.000 TL	.05523	.07433	.759	-.1274	.2379
		39.000 ve üzeri	.09237	.08580	.561	-.1184	.3032
	17.001 - 39.000 TL	0-17.000 TL	-.05523	.07433	.759	-.2379	.1274
		39.000 ve üzeri	.03714	.07553	.886	-.1484	.2227
	39.000 ve üzeri	0-17.000 TL	-.09237	.08580	.561	-.3032	.1184
		17.001 - 39.000 TL	-.03714	.07553	.886	-.2227	.1484
Girişimcilik Niyeti	0-17.000 TL	17.001 - 39.000 TL	-.44355*	.06957	<.001	-.6145	-.2726
		39.000 ve üzeri	-.30284*	.08031	<.001	-.5002	-.1055
	17.001 - 39.000 TL	0-17.000 TL	.44355*	.06957	<.001	.2726	.6145
		39.000 ve üzeri	.14071	.07069	.139	-.0330	.3144
	39.000 ve üzeri	0-17.000 TL	.30284*	.08031	<.001	.1055	.5002
		17.001 - 39.000 TL	-.14071	.07069	.139	-.3144	.0330

*Ortalama farkı 0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Anova analizinde anlamlılık (Sig.) değerinin 0,05’ten küçük olması test edilen değerlerin yaş grupları arasında anlamlı bir farklılık gösterdiğini ifade etmektedir. Ortalama farkı sütunundaki değerler ise farklılıklara ait değerleri ifade etmektedir. Yapılan anova analizi sonuçlarına göre, istihdam engelleri algısı gelir durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Bununla birlikte, geliri 17.001 – 39.000 TL aralığında olan katılımcılar ile gelir durumu 39.000 TL ve üzeri olan katılımcıların girişimcilik niyetleri geliri 0-17.000 TL aralığında olan katılımcılardan daha fazladır. Gelir durumu 17.001 – 39.000 TL aralığında olan katılımcılar ile gelir durumu 39.000 TL ve üzeri olan katılımcıların girişimcilik niyetleri arasında ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu bağlamda H10 hipotezi reddedilirken H11 hipotezi kabul edilmiştir.

H₁₀: Algılanan istihdam engelleri katılımcıların gelir durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. (Ret)

H₁₁: Girişimcilik niyeti katılımcıların gelir durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. (Kabul)

SONUÇ ve ÖNERİLER

Yeni iş imkânları oluşturmaları, istihdam ve ekonomik büyümeye katkı sağlaması dolayısıyla, girişimcilik faaliyetleri gelişmekte olan ülkeler için oldukça önemlidir. Girişimcilik niyeti ise bireyin çevresindeki fırsatları değerlendirmek amacıyla işletme kurması çabalarını ifade etmektedir. Algılanan istihdam edilebilirlik kavramı ise bireyin yeni bir işe başlama veya mevcut işinde devam edebilme konusunda sahip olduğu fikirler bütünüdür. Bununla birlikte, bireyler yeni bir işe başlarken ya da mevcut işlerini devam ettirirken bazı engellerle karşılaştıklarını düşünebilmektedirler. Bu engeller, algılanan istihdam engelleri olarak adlandırılmaktadır. Bu çalışma, algılanan istihdam engellerinin girişimcilik niyeti üzerindeki etkilerini ele almaktadır. Çalışmada, yapılan açıklayıcı faktör analizi sonucunda algılanan istihdam engelleri mental engeller, fiziksel engeller ve kişisel denge engelleri olmak üzere üç başlık altında incelenmiştir. Girişimcilik niyeti ise girişimcilik niyeti, kişisel arzu ve subjektif normlar olmak üzere üç alt boyutta ele alınmıştır. Araştırma, Erzurum ilinde yaşayan ve girişimciliğe ilgi duyan 400 özel sektör çalışanı üzerinde yapılmıştır. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında oluşturulan modeli test etmek için yapısal eşitlik modeli (YEM) kullanılmıştır. Bununla birlikte, değişkenlerin katılımcı gruplarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesi için ANOVA ve T testi analizleri yapılmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre, algılanan istihdam engelleri girişimcilik niyetini etkilememektedir. Bununla birlikte, algılanan istihdam engelleri ve girişimcilik niyeti katılımcıların cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Erkeklerin girişimcilik niyetleri kadınlara göre daha fazlayken; kadınların algılanan istihdam engelleri erkeklerle göre daha fazladır. Katılımcıların yaşları arttıkça girişimcilik niyetleri azalırken; algılanan istihdam engelleri artmaktadır. Bununla birlikte, eğitim düzeyi arttıkça girişimcilik niyeti artarken; algılanan istihdam engelleri eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Gelir durumu için de benzer bir durum söz konusudur. Gelir seviyesi arttıkça girişimcilik niyeti artarken; algılanan istihdam engelleri gelir durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Çalışmadan elde edilen bulgulara göre, girişimcilik niyeti ile algılanan istihdam engelleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Araştırmada kullanılan yapısal eşitlik modeli (YEM) analiz sonuçları, algılanan istihdam engelleri ile girişimcilik niyeti değişkenleri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığını ortaya koymuştur. Konuyla ilgili yapılan çalışmalar, bireylerin girişimcilik niyetlerini etkileyen en önemli istihdam engelleri arasında, özgüven eksikliği, çevresel destek eksikliği ve girişimcilik bilgi eksikliği gibi unsurlar yer almıştır. Bu faktörler, bireylerin girişimcilik niyetlerini olumsuz yönde etkileyerek iş dünyasında girişimci olarak yer alma eğilimlerini zayıflatmaktadır (Marangoz ve Aydın, 2018). Araştırmanın sonuçları daha önceki çalışmalardan farklılık göstermektedir. Bu durumun nedeni, bölgedeki girişimcilik niyetine sahip olan bireylerin, algılanan istihdam engellerinin farkındalığının yüksek olması olabilir.

Çalışmadan elde edilen bir diğer sonuca göre, demografik faktörler girişimcilik niyeti üzerinde anlamlı bir etkiye sahiptir. Yaş, cinsiyet ve eğitim düzeyi gibi demografik değişkenler, bireylerin girişimcilik niyetlerini şekillendirmekte ve istihdam engelleri algılarını farklılaştırmaktadır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre özellikle genç bireylerde, girişimcilik

niyetinin yüksek olduğu görülmüş, bu yaş grubundaki bireylerin yenilikçi ve risk almaya daha açık oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Gençler arasında iş güvencesi arayışının daha az olması ve yaratıcı iş fikirlerine daha fazla yönelme isteği, girişimcilik niyetini artıran unsurlar olarak öne çıkmaktadır. Ancak, ileri yaş gruplarında, iş güvenliği ve finansal istikrar kaygılarının artması nedeniyle girişimcilik niyeti daha düşük seviyelerde kalmaktadır. Bu sonuçlar literatürde yapılmış önceki çalışmalarla benzerlik göstermektedir. Konuyla ilgili yapılan bir başka çalışma yaş değişkeninin kendine güven ve yenilikçilik üzerinde anlamlı bir etkisi olduğunu göstermekte ve girişimcilik niyetini etkilemektedir (Korkmaz, 2012).

Cinsiyet değişkeni açısından ele alındığında ise çalışmada, erkek katılımcıların girişimcilik niyetlerinin kadınlara kıyasla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum, kadınların toplumsal rollerinden kaynaklanan beklentiler, iş-yaşam dengesi ve finansal risk alma eğilimlerinin daha düşük olmasından kaynaklanabilir. Çalışmadan elde edilen bu sonuçlar da literatürü desteklemektedir. Konuyla ilgili yapılan çalışmalar, kadınların girişimcilik faaliyetlerinde önemli engellerle karşılaştıkları ve bu engellerin girişimcilik niyetlerini olumsuz etkilediğini vurgulanmaktadır (Soysal, 2010).

Çalışmanın sonuçlarına göre katılımcıların eğitim seviyesi arttıkça girişimcilik niyetlerinde de artış olduğu gözlemlenmiştir. Özellikle üniversite ve lisansüstü eğitim seviyesinde olan bireylerde, iş dünyasında yer alma arzusu daha yüksek seviyelere çıkmaktadır. Eğitimli bireylerin girişimcilik niyetinin yüksek olması, onların daha fazla bilgiye erişim sağlamaları, risk yönetimi konusunda kendilerini daha güvende hissetmeleri ve iş kurma süreçleri hakkında daha fazla bilgi sahibi olmalarından kaynaklanmaktadır. Araştırmadan elde edilen bu sonuçta literatürde yapılan çalışmaları desteklemektedir (Toklu, 2020). Bununla birlikte, gelir seviyesi de girişimciliği etkileyen bir diğer demografik faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Çalışmanın sonuçlarına göre gelir seviyesi arttıkça katılımcıların girişimcilik eğilimleri artmaktadır. Bu sonuç da literatürde yapılan çalışmaları desteklemektedir (Toklu, 2020).

Sonuç olarak, bu çalışma Erzurum ilindeki bireylerin algılanan istihdam engelleri ile girişimcilik niyeti arasındaki ilişkiyi kapsamlı bir şekilde ele almaktadır. Çalışmadan elde edilen sonuçlar, sadece Erzurum ili için değil, benzer bölgesel özelliklere sahip diğer yerler için de yol gösterici nitelikte olabilir.

Bu çalışmanın bulguları doğrultusunda, bölgedeki girişimcilik faaliyetlerini artırmaya yönelik bazı öneriler sunulabilir. Bu öneriler aşağıda maddeler halinde sunulmuştur.

Gençlere Yönelik Girişimcilik Eğitimleri: Genç bireylerin girişimcilik niyetlerinin yüksek olduğu göz önüne alındığında, bu potansiyelin doğru yönlendirilmesi önemlidir. Gençlere girişimcilik eğitimi sunulması, onların bilgi ve becerilerini geliştirerek başarılı birer girişimci olmalarına katkı sağlayabilir.

Kadın Girişimciliğini Teşvik Edici Politikalar: Kadınların girişimcilik niyetlerinin erkeklere göre daha düşük olması nedeniyle, kadın girişimciliğini artırmaya yönelik teşvik ve destek programlarının geliştirilmesi önerilmektedir. Özellikle kadınların karşılaştıkları engellerin azaltılmasına yönelik programlar, onların girişimcilik niyetlerini artırabilir.

Mentorluk Programları: Girişimcilik sürecinde deneyim eksikliği olan bireylerin motivasyonlarını artırmak için mentorluk programlarının hayata geçirilmesi, potansiyel girişimcilerin cesaretini artırarak girişimcilik niyetlerini destekleyebilir.

Finansal Desteklerin Artırılması: Girişimcilik için finansal desteklerin artırılması, bireylerin girişimcilik yolunda karşılaştıkları ekonomik engelleri aşmalarına yardımcı olabilir. Özellikle başlangıç sermayesi olmayan bireyler için kredi ve hibe olanaklarının genişletilmesi önerilmektedir.

Bölgesel Girişimcilik Politikalarının Geliştirilmesi: Erzurum gibi yerel özellikler taşıyan bölgeler için özel girişimcilik politikaları geliştirilmelidir. Bölgedeki girişimcilik potansiyelini harekete geçirecek, bölgesel ihtiyaç ve olanaklara uygun teşvik ve destek programları oluşturulabilir.

Yazar Katkıları: Yazarlar makaleye eşit oranlı katkı sağladıklarını beyan etmişlerdir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazarlar, çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.

Etik Kurul Belgesi: Iğdır Üniversitesi, 27.11.2024 tarih ve 2024/31 sayılı evrak kaydı ile etik kurul onayı alınmıştır.

Author Contributions: The authors have declared that they have contributed equally to the study.

Peer-review: Externally peer-reviewed

Conflict of Interest: The authors have no conflicts of interest to declare.

Ethical Committee Approval: Ethics committee approval was obtained from Iğdır University with the document registration dated 27.11.2024 and numbered 2024/31.

KAYNAKÇA

- Berntson, E., Sverke, M., & Marklund, S., (2006). Predicting perceived employability: human capital or labour market opportunities? *Economic and Industrial democracy*, 27(2), 223-244.
- Berglund, T., & Wallinder, Y. (2015). Perceived employability in difficult economic times: The significance of education systems and labour market policies. *European Societies*, 17(5), 674-699.
- Bildirici, Ü., ve Loş, N., (2013). Girişimcilikte yeni eğilimler: Kadın girişimciliği. *Uluslararası Girişimcilik ve Kariyer Sempozyumu*, Muğla-Türkiye.
- Çelik, K. (2009). *Makro İktisada Giriş*, Murathan Yayınevi, Trabzon.
- Durmuş, B., Yurtkoru, E. S., & Çinko, M., (2015). *Sosyal Bilimlerde SPSS'le Veri Analizi*. Beta Yayıncılık.
- Dollinger, M. J. (2008). *Entrepreneurship: Strategies and resources* (4th ed.). Pearson.
- Eyel, C. Ş., (2018). Bireysel değerlerin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisi: İstanbul'daki devlet ve vakıf üniversiteleri öğrencileri üzerine bir araştırma. [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.
- Hmieleski, K. M., & Corbett, A. C., (2006). Proclivity for improvisation as a predictor of entrepreneurial intentions. *Journal of Small Business Management*, 44(1), 45-63.
- Hong, P. Y. P., Polanin, J. R., Key, W., & Choi, S., (2014). Development of the perceived employment barrier scale (PEBS): Measuring psychological self-sufficiency. *Journal of Community Psychology*, 42(6), 689-706.
- Kalafat, T., (2019). Algılanan kariyer engelleri (AKE) ölçeğinin Türk kültürüne uyarlama çalışması. *Kariyer Psikolojik Danışmanlığı Dergisi*, 2(2), 103-124.
- Kalkan, A. (2011). Kişisel tutum, öznel norm ve algılanan davranış kontrolünün girişimcilik niyeti üzerindeki etkisi: Üniversite öğrencileri üzerine bir uygulama. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (14), 189-206.
- Karabey, C. N., (2013). Girişimsel düşüncüyü anlamak: Düşünme tarzı ve risk tercihinin girişimsel özyetkinlik ve girişimcilik niyeti ile ilişkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18 (3), 143-159.

- Karagöz, Y., (2019). *SPSS-AMOS-META uygulamalı istatistiksel analizler*. Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Kaygın, E. (2011). *Girişimcilik sürecinde dönüştürücü liderlik anlayışı: Bir uygulama* [Yayınlanmamış Doktora tezi]. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Korkmaz, O., (2012). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemeye yönelik bir araştırma: Bülent Ecevit Üniversitesi örneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi, İİBF Dergisi*, 14 (2).
- Malhotra, N. K., (2020). *Marketing Research: An Applied Orientation*. Pearson
- Marangoz, M. (2012). *Girişimcilik*. Beta Yayıncılık.
- Marangoz, M., & Aydın, A. E., (2018). Girişimcilik motivasyonları ve engellerine ilişkin algıların girişimcilik niyetine etkisi: Üniversite öğrencilerine yönelik bir araştırma. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 13(1), 69-78.
- Metin, B., (2004). *Türkiye’de aktif işgücü piyasaları ve özel istihdam büroları* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Olufuwa, A. D., (2023). *A quantitative study on the influence of employment barriers on entrepreneurial intentions in Nigeria and the United States of America* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Columbia Southern University.
- Rothwell, A., Herbert, I., & Rothwell, F., (2008). Self-perceived employability: Construction and initial validation of a scale for university students. *Journal of vocational behavior*, 73(1), 1-12.
- Sezer, C., (2013). Kariyer Olarak Girişimcilik ve Girişimcilik Niyetini Etkileyen Faktörlerin İçerik Analizi İle Belirlenmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(6), 49-59
- Soysal, A., (2010). Türkiye’de kadın girişimciler: Engeller ve fırsatlar bağlamında bir değerlendirme. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 65(01), 83-114.
- Şeşen, H., & Basım, N., (2012). Demografik faktörler ve kişiliğin girişimcilik niyetine etkisi: Spor bilimleri alanında öğrenim gören üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Ege Akademik Bakış Dergisi, Özel Sayı*, 21-28
- Toklu, A. T., (2020). Genç üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyeti üzerinde planlı davranış teorisi ile birlikte fırsatları görme ve teşvik desteğinin etkisi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(3), 753-762. Doi: [10.18506/anemon.613770](https://doi.org/10.18506/anemon.613770)

- Ulusoy, R., & Akarsu, R., (2012). Türkiye'de KOBİ'lere yapılan destekler ve istihdam üzerindeki etkileri. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (23), 105-126
- Van den Broeck, A., Sulea, C., Vander Elst, T., Fischmann, G., Iliescu, D., & De Witte, H. (2014). The mediating role of psychological needs in the relation between qualitative job insecurity and counterproductive work behavior. *Career Development International*, 19(5), 526-547.